

Methode

Leefklimaatvragenlijst

De leefklimaatvragenlijst voor gezinssituaties is nog in ontwikkeling. De vragenlijst die de gezinshuisouders/medewerkers en de jongeren invullen is een pilot versie. Dat betekent dat er nog geen statistische toets is gedaan om schalen vast te stellen. Daarvoor is eerst data nodig die in de pilot wordt verzameld. Toch zijn er thema's te onderscheiden die concepten van het leefklimaat in een gezin beschrijven. Deze concepten zijn opgesteld op basis van theorie. Vervolgens zijn items opgesteld, deels uit bestaande vragenlijsten zoals jullie die kennen van het eerdere leefklimaatonderzoek.

Procedure

De vragenlijst voor het leefklimaat in gezinshuizen is online uitgezet onder deelnemende gezinshuizen. Aan alle jongeren is uitgelegd dat deelname vrijwillig en anoniem is en ze hebben de gelegenheid gehad om vragen te stellen. Ook is uitgelegd dat de verzamelde gegevens voor wetenschappelijke doeleinden gebruikt worden.

Autonomie

Autonomie verwijst naar de behoefte van mensen om invloed te kunnen ervaren. Dat is een belangrijke basisbehoefte om gemotiveerd te kunnen zijn. De vragen over autonomie hebben betrekking op de mate waarin de gezinsleden het gevoel hebben invloed te ervaren. De vragen richten zich bijvoorbeeld op zichzelf mogen zijn en eigen keuzes te mogen maken. Daarnaast is er aandacht voor de mogelijkheid je mening te mogen geven en of er naar hen geluisterd wordt.

Communicatie

In een gezinshuis woon je met meerdere mensen en kom je elkaar elke dag op verschillende momenten tegen. Communicatie is dan belangrijk. De vragen over communicatie hebben betrekking op het bespreken van gebeurtenissen, regels en afspraken die gemaakt worden, maar ook over de communicatie wanneer gezinsleden boos zijn bijvoorbeeld of de waarheid spreken.

Competentie

We weten dat het voor jongeren en volwassenen belangrijk is om te ervaren dat ze dingen (zelf) kunnen. Het begrip competentie verwijst daar naar. De vragen over competentie hebben betrekking op zelf dingen kunnen en gezien worden daarin, maar ook bijvoorbeeld op het kunnen ervaren dat mensen in je omgeving vertrouwen hebben in jouw kunnen en ervaren dat je dingen goed kunt.

Sfeer

In een gezinssituatie is de sfeer die door gezinsleden wordt ervaren een belangrijke pijler. Het begrip sfeer verwijst naar gezelligheid en een opgeruimde omgeving, maar ook naar onderling vertrouwen. De vragen over sfeer hebben dan ook betrekking op de gezelligheid die wordt ervaren, hoe de omgeving er uit ziet en hoe de sfeer onderling tussen gezinsleden wordt ervaren.

Veerkracht

In ieder gezin en ieder gezinshuis gebeuren leuke en minder leuke dingen. Soms zijn er gebeurtenissen die veel invloed hebben op het systeem dat je vormt als gezin, maar er zijn ook wel eens moeilijke momenten. Dan staat de boel zomaar op scherp of zelfs op zijn kop. Dat vraagt dan om herstel. Het begrip veerkracht verwijst naar de manier waarop je met elkaar na moeilijkheden weer 'terugveert' en herstelt. Dat is nodig om het evenwicht weer te herstellen met elkaar. De vragen over veerkracht zijn er op gericht om inzicht te krijgen in de ervaring van gezinsleden bij moeilijkheden. Gaan jullie dan gewoon door met alles, of is het juist lastig om weer evenwicht te vinden?

Veiligheid

Een belangrijke basis om je te kunnen ontwikkelen is de vraag of je je veilig voelt bij de mensen met wie je elke dag samen leeft. Als je je veilig voelt, is het makkelijker om je uit te spreken en is het fijn om thuis te kunnen zijn. De vragen over veiligheid hebben betrekking op de vraag of gezinsleden zich veilig voelen bij elkaar, als er mensen op bezoek komen en of je soms misschien bang bent.

Verbondenheid

Een belangrijke basisbehoefte van mensenkinderen is dat ze zich verbonden weten met andere mensen in hun omgeving. Te ervaren dat ze er niet alleen voor staan en dat ze gezien en gehoord worden. De vragen over verbondenheid hebben betrekking op de onderlinge relaties in het gezinshuis. Deze schaal geeft inzicht in de band die gezinsleden ervaren en of ze zich gezien en gesteund voelen.

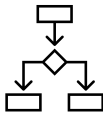
Resultaten

Hieronder zijn de gemiddelde scores weergegeven van alle ingevulde vragenlijsten, uitgesplitst in de eigen kinderen (EK), geplaatste kinderen (GK) en de gezinshuisouders/medewerkers (GHO/MW). De vragen zijn onderverdeeld in verschillende thema's en beantwoord op een schaal van 1 – 5 (helemaal niet mee eens tot helemaal mee eens). De vragen voor de (GHO/MW) zijn in structuur iets aangepast, maar hebben dezelfde inhoud. Bijvoorbeeld: 'Ik kan in het gezinshuis mezelf zijn' is: 'In ons gezinshuis kan iedereen zichzelf zijn.'

De kleuren geven relatieve verschillen weer in de scores. Een rood of oranje bolletje is daardoor niet altijd negatief, maar wel het meest afwijkend ten opzichte van de andere scores. Dit kunnen goede aanknopingspunten zijn voor het gesprek.

Respons

EK	GK	GHO/MW
0	9	8

Autonomie

		EK	GK	GHO/MW
1.	Ik kan in het gezinshuis mezelf zijn		4,56	4,86
2.	Ik mag in het gezinshuis mijn eigen mening geven		4,67	5,00
3.	Ik moet in het gezinshuis vaak doen wat anderen zeggen*		2,33	2,13
4.	Ik moet in het gezinshuis overall toestemming voor vragen *		3,22	2,50
5.	De mensen in het gezinshuis luisteren naar mij		4,00	4,13
6.	In het gezinshuis vertrouwen ze erop dat ik dingen zelf kan.		4,56	3,50
7.	Ik vind dat ik in het gezinshuis genoeg zelf mag kiezen		4,25	4,63

Communicatie

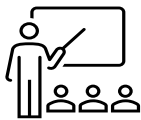
		EK	GK	GHO/MW
8.	In het gezinshuis is het belangrijk dat je je aan afspraken houdt		4,56	4,88
9.	In het gezinshuis vertellen we meestal de waarheid tegen elkaar		4,11	4,25
10.	In het gezinshuis moet je het met elkaar eens zijn*		2,89	1,88
11.	In het gezinshuis geven we elkaar de schuld als er iets verkeerd gaat *		2,67	2,75
12.	In het gezinshuis zeggen ze niks meer tegen elkaar als ze boos zijn *		3,11	1,63
13.	We praten in het gezinshuis vaak over regels en afspraken		3,67	4,13
14.	In het gezinshuis zeggen we aardige dingen over elkaar		4,11	4,13
15.	In het gezinshuis bemoeien we ons teveel met elkaar*		3,22	2,50
16.	We kunnen er rustig over praten als we ruzie hebben gehad.		4,29	4,50
17.	Als de ruzie over is, blijven we nog boos op elkaar *		2,00	1,38

*Deze vragen zijn negatief gesteld. Dat wil zeggen dat een hoge score negatief wordt ervaren en een lage score juist positief.

Resultaten

Hieronder zijn de gemiddelde scores weergegeven van alle ingevulde vragenlijsten, uitgesplitst in de eigen kinderen (EK), geplaatste kinderen (GK) en de gezinshuisouders/medewerkers (GHO/MW). De vragen zijn onderverdeeld in verschillende thema's en beantwoord op een schaal van 1 – 5 (helemaal niet mee eens tot helemaal mee eens). De vragen voor de (GHO/MW) zijn in structuur iets aangepast, maar hebben dezelfde inhoud. Bijvoorbeeld: 'Ik kan in het gezinshuis mezelf zijn' is: 'In ons gezinshuis kan iedereen zichzelf zijn.'

De kleuren geven relatieve verschillen weer in de scores. Een rood of oranje bolletje is daardoor niet altijd negatief, maar wel het meest afwijkend ten opzichte van de andere scores. Dit kunnen goede aanknopingspunten zijn voor het gesprek.

Competentie

		EK	GK	GHO/MW
18.	Ik word in het gezinshuis geholpen als ik iets niet zelf kan		4,13	4,63
19.	In het gezinshuis vinden ze dat ik nooit iets goed doe*		1,33	2,38
20.	In het gezinshuis vertellen ze me dat ik goed ben in wat ik doe		4,33	4,50
21.	In het gezinshuis weten ze wat ik allemaal kan		4,13	4,25
22.	Ik doe in het gezinshuis alles fout*		1,88	1,13
23.	De mensen in het gezinshuis vinden het belangrijk dat ik zoveel mogelijk zelf doe		4,17	4,25

Sfeer

		EK	GK	GHO/MW
24.	In het gezinshuis luisteren we naar elkaar		3,89	4,50
25.	In het gezinshuis kunnen we samen om veel dingen lachen		4,78	4,75
26.	Het is gezellig in het gezinshuis		4,33	4,38
27.	In het gezinshuis is het opgeruimd		4,44	3,88
28.	Ik kan in het gezinshuis iedereen vertrouwen		4,00	4,63
29.	In het gezinshuis vertrouwen we elkaar		3,89	4,38
30.	Ik kan mij in het gezinshuis ontspannen		4,00	4,38
31.	Ik voel me fijn in het gezinshuis		4,00	4,25
32.	Er is frisse lucht en voldoende daglicht in het gezinshuis		4,75	4,75

*Deze vragen zijn negatief gesteld. Dat wil zeggen dat een hoge score negatief wordt ervaren en een lage score juist positief.

Resultaten

Hieronder zijn de gemiddelde scores weergegeven van alle ingevulde vragenlijsten, uitgesplitst in de eigen kinderen (EK), geplaatste kinderen (GK) en de gezinshuisouders/medewerkers (GHO/MW). De vragen zijn onderverdeeld in verschillende thema's en beantwoord op een schaal van 1 – 5 (helemaal niet mee eens tot helemaal mee eens). De vragen voor de (GHO/MW) zijn in structuur iets aangepast, maar hebben dezelfde inhoud. Bijvoorbeeld: 'Ik kan in het gezinshuis mezelf zijn' is: 'In ons gezinshuis kan iedereen zichzelf zijn.'

De kleuren geven relatieve verschillen weer in de scores. Een rood of oranje bolletje is daardoor niet altijd negatief, maar wel het meest afwijkend ten opzichte van de andere scores. Dit kunnen goede aanknopingspunten zijn voor het gesprek.

Veerkracht

		EK	GK	GHO/MW
33.	Als er iets vervelends is gebeurd, gaat het meestal snel weer beter met ons		● 3,33	● 4,50
34.	We vinden het in het gezinshuis moeilijk om met problemen om te gaan*		● 3,00	● 2,25
35.	Als er ineens iets vervelends gebeurt, kunnen wij hier in het gezinshuis goed mee omgaan		● 4,11	● 4,63
36.	We passen ons in het gezinshuis makkelijk aan in een moeilijke situatie		● 3,50	● 4,13
37.	Het is moeilijk voor ons om verder te gaan als er iets vervelends gebeurt*		● 3,13	● 1,50

Veiligheid

		EK	GK	GHO/MW
38.	Ik voel me veilig bij de mensen waar ik woon		● 4,44	● 4,38
39.	Ik voel me veilig als er mensen op bezoek komen		● 4,29	● 4,50
40.	Ik voel me overal in het gezinshuis veilig		● 4,44	● 4,25
41.	Ik word in het gezinshuis gepest *		● 1,38	● 1,63
42.	Ik ben bang als ik in het gezinshuis ben*		● 1,67	● 1,43

Verbondenheid

		EK	GK	GHO/MW
43.	De mensen in het gezinshuis vinden elkaar aardig		● 4,56	● 4,13
44.	Ik kan goed opschieten met iedereen in het gezinshuis		● 4,11	● 3,50
45.	In het gezinshuis is er voor iedereen genoeg tijd en aandacht		● 4,44	● 4,63
46.	Ik voel me thuis op de plek waar ik woon		● 3,78	● 4,50
47.	Ik heb een goede band met de mensen in het gezinshuis		● 4,38	● 4,38
48.	Ik kan in het gezinshuis altijd bij iemand terecht als er iets is		● 4,33	● 5,00
49.	Ik heb in het gezinshuis niemand die echt van mij houdt*		● 1,56	● 2,13
50.	We steunen elkaar in het gezinshuis		● 4,11	● 4,63

*Deze vragen zijn negatief gesteld. Dat wil zeggen dat een hoge score negatief wordt ervaren en een lage score juist positief.

Het leefklimaat – kiezen van stellingen

Hieronder kunnen jullie de stellingen opschrijven waar gezinshuisouders/medewerkers en kinderen positief of negatief over zijn en waar ze verschillen van mening. Dit is terug te vinden in de resultaten.

Aan de hand van de ingevulde vragen wordt duidelijk:

- wat goed gaat en gevierd mag worden;
- waarover jullie van mening verschillen en wat onderzocht kan worden;
- en wat minder goed gaat en waar aan gewerkt kan worden.

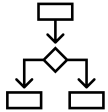
Belangrijk: om het overzichtelijk te houden hebben we in dit overzicht vooral gewerkt met rood en groen. Een stelling met een oranje bolletje kan ook ingevuld worden. Het gaat om het overzicht van waar gelijk en waar verschillend over wordt gedacht.

Schrijf hieronder de vragen op	Gezinshuis kinderen	Eigen kinderen	GHO/MW
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

Praatplaat

Onderstaande vragen kunnen gebruikt worden om met elkaar in gesprek te gaan. In de lege vakken kunnen voornemens of afspraken opgeschreven worden, zodat iedereen weet wat er met de resultaten van het leefklimaatonderzoek gedaan wordt.

- Doorloop voor ieder thema de volgende vragen:
1. Wat gaat goed en moeten we vieren?
 2. Waar denken we verschillend over en wat willen we onderzoeken?
 3. Wat zijn dingen die we samen anders of beter kunnen doen?

Autonomie 	
Communicatie 	
Competentie 	
Sfeer 	
Veerkracht 	
Veiligheid 	
Verbondenheid 	